A területfoglalás és a könyvtár

Minden negyedik-ötödik csongrádi nyugtázta örömmel, hogy elfogadható körülmények közé került a mindig háttérbe szorított városi könyvtár. A *több mint ötezer könyvtárlátogató* nyert azzal, hogy a művelődési központ földszintjén terjeszkedett tovább a könyvek, folyóiratok, újságok, lemezek és videofilmek tára; hogy felújították a bokrosi fiókkönyvtárat,, és hogy a városi gyermekkönyvtár megfelelő körülmények közé költözött.

— *A korábbi zsúfoltság hogyan enyhült?* — kérdeztem *Horváth Varga Margitot*, a városi könyvtár vezetőjét.

— A múlt év *februárjá*ban a felújított bokrosi művelődési házban kapott helyet az ottani könyvtár. Aztán, idén *márciu*sban a csongrádi pártbizottságnak, majd a körzeti orvosi rendelőnek is otthont adó városközponti épületbe került a gyerekkönyvtár. Az új hely nem csak szép környezetet, hanem másfélszer nagyobb alapterületet is jelent. Így a felnőttkönyvtárhoz is közel eső, árkádosboltíves épületben az óvodásoktól kezdve a különböző általános iskolás csoportokig fogadjuk a gyerekeket, itt működik például a mese-, a Móra- és a Lutra-klub, videofilmeket vetítünk, manuális foglalkozásokat tartunk. „Terjeszkedésünk" következő állomása, hogy *április*ban végre megkapta a felnőttkönyvtár a művelődési központ volt kiállítótermét. Régebben csak egy üvegfal választotta el a könyvtártól azt a termet, amire „nagyon fájt a fogunk": a 100 négyzetméteres alapterület-növekedés jelentősen enyhítette a városi könyvtár zsúfoltságát.

— *Számomra úgy tűnik: a „területfoglalás" a közművelődési programokat is érinti.*

— Valóban több új programot szerveztünk azután, hogy megfelelő körülmények közé kerültünk. A havonta esedékes *nyitott könyvtári estéken* a középiskolás tananyaghoz kínálunk irodalmi, zenés, politikai előadásokkal kiegészítést. Előre meghatározott tematika alapján kéthetente azt ajánljuk olvasóinknak, *nézzen velünk videofilmeket*, s beszélgetünk a látottakról. Úgy gondolom, ez nem jelent konkurenciát a művelődési és az ifjúsági ház programjainak, hanem bővíti a választékot.

— *A korábban önálló városi könyvtárat 1982-ben a helyi közművelődési intézményekhez csatolták. A fiatal, új könyvtárvezetőben felmerül-e az önállósodás gondolata? (Ezt erősítheti az is, hogy a korábbi mamut közművelődési és sportközponttól a művésztelep, illetve a sporttelep már függetlenül dolgozik.)*

— Az utóbbi egy-két évben javult a könyvtár és a közművelődési intézmény kapcsolata. Olyan szükséges eszközöket, mint például a színes televízió, video, kismagnó, számítógép, végre ez a „részleg" is kapott. Más közös feladatok — a kisebb javítások, a plakátok tervezése és sokszorosítása, a gépkocsi használata — is egyszerűbben megoldhatók a közös gazdálkodás keretében. Ugyanakkor az önállósodás mellett szól, hogy bele kell törődni: *ezen a területen is vállalkozni kell*, s egy kisebb egység mozgékonyabb. Továbbá a városi közművelődési intézménynek versenytársat is jelenthetne egy nyitottabb, önálló programokat is szervező könyvtár.

— *A megyei összehasonlításból nem csak az derül ki, hogy a csongrádi könyvtár technikai fölszereltsége és egyéb adottságai jelentősen javultak, hanem az is, hogy itt nem csökkent, sőt, valamelyest nőtt az olvasók száma.*

— Ennek az örvendetes ténynek talán az az előzménye, hogy nem csak „területet foglaltunk", hanem *szolgáltatásainkat is bővítettük.* Így például fénymásolást vállalunk, hanglemezt és folyóiratot is kölcsönzünk, sőt, rendszeres látogatóink videokazettát is vihetnek innen. A nyitáshoz tartozik többek között az is, hogy a középiskolások továbbtanulását tantárgyi bibliográfiák összeállításával, előadások szervezésével segítjük.

(újszászi)

Versmondó verseny

A Magyar Írószövetség a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, a Heves Megyei Tanács művelődési osztálya, az egri városi televízió, a Heves megyei művelődési központ, az egri Vitkovics-ház, az egri Dobó István vármúzeum, középiskolások, főiskolások és egyetemi hallgatók számára Kálnoky László országos versmondó versenyt hirdet.

A magyar költészetben nem ritkák a bámulatos időskori teljesítmények. Közülük is kiválik Kálnoky Lászlóé (1912—1985), aki élete utolsó tíz esztendejében többet alkotott, mint korábban. Addig — egzisztenciális okokból — nagyrészt műfordításokra kellett szánia tehetségét.

A verseny kétfordulós. Az érdeklődőknek az illetékes megyei művelődési központokban lehet jelentkezniük. Jelentkezési határidő: 1990. december 14., minden versenyzőnek egy kötelezően és egy szabadon választott verset kell elmondania. Kötelezően választható versek: Hamlet elkallódott monológja; A magyar költészethez; Egy városhoz. A versek kiválasztásához javasoljuk az Áramló időben című ajánló kötet figyelembe vételét.

Szombattól Újszegeden az ügyelet

Ha beteg a gyerek éjjel

Az egykori Szeged Megyei Városi Tanács V. B. 1989. január 12-én kelt határozata a városi éjszakai gyermekgyógyászati ügyeleti szolgálat módosítását, az úgynevezett kijárásos éjszakai ügyeleti ellátás megszervezését írta elő, s határidőnek 1990. december 31-ét jelölte meg. Bár az ehhez szükséges központi pénzeszközök ma sincsenek birtokukban, a gyermekkórház-rendelőintézet saját erőből, az intézmény bérmegtakarításának terhére, az orvosok jelentős — önként vállalt és nem díjazott — túlmunkájával e szolgáltatást december 1-jétől indítja.

Az úgynevezett *éjszakai ambuláns ügyeleti rendelés* (este 7 órától reggel 7,30-ig) a Tisza Lajos (volt Lenin) körút 20. szám alól beköltözik a gyermekkórházba (Újszeged, Temesvári körút 35—37.). Kétségtelen, hogy ez kissé távolabb esik a városközponttól, azonban két jelentős, a betegek érdekét szolgáló előnye van. Az egyik: az intézeti ellátásra szoruló gyermekeket — körzeti hovatartozásra való tekintet nélkül — a gyermekkórház azonnal fel tudja venni, ezzel megszűnik a betegek küldözgetése, további utaztatása a gyermekintézményekbe. A másik előny: innen indul az ügyeletes gyermekorvos *kiszállásra* — lehetőségeink korlátozott volta miatt egyelőre csak este 22 óra és reggel 6 óra között — a kórház személygépkocsijával azokhoz a beteg csecsemőkhöz, gyermekekhez (0—14 éves korig), akiket állapotuk súlyossága miatt a szülők az ügyeletre behozni nem tudnak. Az orvos távollétének ideje alatt az ellátás folyamatosan biztosított, az ambuláns betegek vizsgálatát a gyermekkórház ügyeletes orvosa végzi. A hívható telefonszám: 22-655.

A cél a délutáni és a hétvégi, illetve az ünnepnapi gyermekorvosi ügyeleti ellátás átszervezése, a gyermekkórházba való áthelyezése is, azonban ezt a pénzügyi helyzet és a kórházban rendelkezésre álló helyiségek még nem teszik lehetővé. Így e rendeléseken egyelőre továbbra is a Tisza Lajos körút 20. szám alatt várják a beteg gyerekeket.

E változtatásokról, a kijárásos rendszer december elsejei bevezetéséről az érintetteket értesítettük. Kérem városunk polgárait, hogy *a gyermekorvost csak kellően indokolt esetben hívják ki!* Gondoljanak arra, hogy egy-egy indokolatlan hívással — mivel jelenleg erre csak egy gépkocsink és egy orvosunk van —, a valóban jogos hívások ellátását késleltetve, esetleg más csecsemők, kisgyermekek életét veszélyeztethetik.

Mint minden új szolgáltatás bevezetése, a kijárásos gyermekorvosi ügyelet indítása is bizonyára számos kisebb-nagyobb problémát fog felvetni. Kérjük, méltányolják erőfeszítéseinket, 3 hónapos próbaidő után a problémákat megbeszélve — lehetőségeinkhez mérten — igyekszünk kiküszöbölni, korrigálni a hiányosságokat. A további folyamatos működést lehetővé tevő anyagi fedezet biztosítására az illetékes szerveket (társadalombiztosítás, polgármesteri hivatal) átiratban megkerestük. Jelenleg csak addig nyújtózkodhatunk, ameddig a takarónk ér, s munkánkhoz mindennemű segítséget köszönettel fogadunk.

Dr. Tekulics Péter,
a Gyermekkórház-Rendelőintézet
igazgatója

Könyv-jelző

Dr. Alexander Cannon. Kelet mágusai (Tibet misztikája és csodái). Manapság mind többen fordulnak a „keleti titkok" felé. Az egyre szaporodó és hihetőbb információk adaléka ez a mű is, mely főleg azt fejtegeti, hogy vajon a minden embert „működtető" belső törvények adják-e az emberi lét lényegét, avagy azok a ritka és megdöbbenést okozó tulajdonságok, amelyeket csupán néhány kiválasztott birtokol?

Szepes Mária: Pszichográfológia. E titokzatosnak számító tudományág, mely a személy által leírt szöveg alapján a személy tulajdonságainak, pszichés jellemzőinek megállapításával foglalkozik, számos eredményt felmutat e könyvben.

Andrássy Gyula gróf: Diplomácia és világháború. A szerző a kiegyezés utáni miniszterelnök fia, a monarchia utolsó külügyminisztere, történelmi visszatekintést és elemzést ad az első világháború kirobbanásának okairól. Méghozzá olyan színezetben és adalékokkal, melyek megingathatják ez idáig egyoldalú nézeteinket.

Dr. Szabolcs Ottó—Zsoldosné Olay Ágnes: Játékos történelmi önképző. Ajánlás ekképpen: fiataloknak és nem fiataloknak egyaránt javára válik, hiszen egyik ősi emberi tulajdonság: a kíváncsiság.

Akadémiai kislexikon L-től Z-ig.

Amerikai költők antológiája. A névsor a 17. század végétől egészen e század 60-as évekig ível. Úgymint romantikusok: Poe, Emerson, Whitman, Dickinson, Longfellow. Úgymint modernisták: Pound, Frost, Aiken; és még sokan mások.

Q. G. Lyn—V. M. Egh: Égi rettenet. Az Ikarusz nevű, több milliárd tonnás, félelmetesen izzó égitest száguld a Föld felé megállíthatatlanul. Aztán a sci-fi szereplői úgy gondolják, azért mégis kéne tenni valamit, mielőtt Ikarusz „kupán vágná" a Földet.

Az iskola nagykorúsítása

Azok a régi szép idők, amikor megmondta — a minisztérium, a megye, a szakfelügyelő, a tanács, az OPI (Országos Pedagógiai Intézet), és — talán elsőnek kellett volna írnom: a párt hosszabb-rövidebb nevű illetékes osztálya — szóval, azok a régi szép idők elmúltak.

Azok a régi szép idők, amelyek jószerével végrehajtó masinává züllesztették a tanítót, tanárt, mert még az is meg volt írva valamelyik nagykönyvben, hogy egy anyagrész hányadik órája legyen „kérdve-kibontó", nos, azok a régi szép idők elmúltak.

Azok a régi szép idők, amikor rend volt, minden tervszerűen ment, egységes koreográfia szerint, a gyerekek nem buktak meg — az istennek se buktak meg, akármilyen buták voltak, akármennyire nem tanultak —; a tanárok lelkesek voltak és önfeláldozóak, eszükbe se jutott, hogy zúgolódjanak csekélyke bérük és a megannyi, rájuk testált, nem pedagógiai feladat miatt, ám pedagógusnapon könnyekig meghatódtak a fene nagy megbecsülést zengő elismeréstől — szóval: azok a régi szép idők elmúltak.

Hovatovább szembe kell néznünk a holnappal, sőt a mával: mit is kell tennünk annak érdekében, hogy becsületet érdemlő munkával, tisztességes munkánk eredményeként — mert különben mit sem ér a külső segítség — kimásszunk a slamasztikából.

Felnőtté kell valóban hasznossá tennünk magunkat, s nem csak a saját pénztárcánkra gondolva, mert annak tartalma az ország pénztárcájának a függvénye. Ellentétben azokkal a régi szép időkkel, amikor a kettőnek — látszólag — semmiféle kölcsönhatása nem volt. Mert volt, csak nem figyeltünk oda, nem gondoltunk bele, hová vezet, ha az ország adóssága nő, nekünk viszont változatlanul olcsó a hús és a benzin.

Az eredmény — az „eredmény" — ismeretes.

El kell kezdenünk leszokni arról, hogy elfolyassuk — ilyen-olyan csatornákon — az iskolaügynek jutó, ugyancsak kevéske hányadát a költségvetésnek. Mert hiába követeljük, hogy jusson már több, ha azt ugyanúgy elfolyatjuk, elpocsékoljuk, elmismásoljuk — sőt: eltagadjuk! —, akkor nem lépünk előre egy fél sasszét se.

Le kell szokni arról, hogy gondolkozás nélkül követeljünk bért azon érv alapján, hogy a pedagógusok bére enynyi-annyi százalékkal marad el más értelmiségi rétegek bérétől, mert ez egész egyszerűen nem igaz. Amivel nem azt mondom, hogy jól meg vannak fizetve a pedagógusok. Nincsenek jól megfizetve. De a jelenleg rendelkezésre álló pénzből is lehetnének jobban megfizetve, ha az iskolák maguk rájönnének végre arra, hogy szabad önállóan gazdálkodniuk, hogy a legfőbb érték a pedagógus, aztán a jobb és még jobb pedagógus. Utánuk jöhet a kréta és a videó is.

Ha az iskolák, a tantestületek nem fognak segíteni magukon, ha az iskolák nem fogják megértetni az önkormányzatokkal, hogy milyen fontos intézményei a társadalomnak, hanem hagyják, hogy „bánjanak velük", mint a tanácsok tették, akkor, kérem, megérdemlik a sorsukat. A pedagógusok, de nem a gyerekek! Ha az iskolák eleve nem bíznak az önkormányzatokban, s azt a gyakorlatot folytatják, amit az óvodák kvótaügyében — hogy tudniillik: állapítsa meg Állam bácsi, mert különben bizonyára nem fog pénzt adni a helyi vezetés saját kisgyerekeik óvodáztatására —, akkor aztán nem marad más hátra, mint a sztrájk, hát így kérem...

Hiszen mi is történt óvodaügyben? A Művelődési és Közoktatási Minisztérium a tiltakozások hatására megállapodott a pénzügyminisztériummal abban, hogy vegyenek le a települések minden állampolgárának meghatározott „fejkvótájából", s azt kötelezően különítsék el óvodáskvótára. Most aztán boldog lehet minden óvodapedagógus és velük szolidáris tanító, tanár: el van különítve a pénz. Kötelezően, előírás szerint, mint azokban a régi szép időkben.

Ugyanaz a pénz, ami különben az önkormányzatoké lett volna, s amit azok nyilván enélkül is az óvodákra költöttek volna. Jelzem: ugyanez áll az iskolákra is — hisz kvótától függetlenül, a helyi társadalom erejéből kell a fenntartási költségeket a szükségletekhez igazítani. Nyílt levelek írogatása előtt, vagy helyett gondolkozni kellene inkább, és ésszerűen cselekedni. Ettől kerül jobb helyzetbe előbb-utóbb az iskola is.

Medve Imola

Miénk a kert...

...legalábbis nappal, mert éjszakára ezután is bezárják a felsővárosi plébániatemplom, s az egykor hozzátartozó épületkoszorú által körbezárt udvart. Sokáig méltatlanul elhanyagolt állapotot mutatott, de most rendbe hozták. A kertészeti munkákat a Csongrád Megyei Kertészeti Vállalat végezte. A kerítés mészkőlapjait a Kecskeméti Városgazdálkodási Vállalat szakemberei szabták ki és rakták a helyükre. Hiányzott a kovácsoltvas kapu, a Délterv segítségével azonban újra elkészítették a 600-as szakmunkásképző iskola diákjai, akik a kerítés hiányzó köveit is pótolták — s mindezt társadalmi munkában. Anyagi segítséget a városgondnokság adott, s az egyház is hozzájárult a költségekhez.
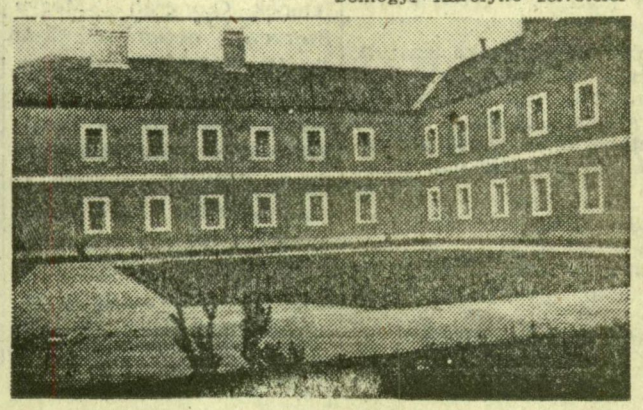
Somogyi Károlyné felvételei